

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KGL. BIBLIOTEK

FR. HJORT

FAMILIEN HJORT

1904

FR. HJORT

FAMILIEN HJORT

ODENSE
ANDELSBOGTRYKKERIET I ODENSE
1904

Familien Hjort's Vaaben.

FAMILIEN HJORT

SAMLET OG UDGIVET

AF

FREDERIK HJORT

EJER AF BAAGEGAARD VED TOMMERUP ST.

ODENSE

ANDELSBOGTRYKKERIET I ODENSE

1904

FAMILIEN HJORT.

OM denne Familie Hjort er det Sagn bevaret, at den skulde stamme fra Bønder i Jylland, hvorfra en ung Mand kom til Kjøbenhavn som Soldat og siden blev Tjenestekarl hos en Brændevinsbrænder, men arbejdede sig frem i økonomisk Henseende, saaledes at han senere selv blev Brændevinsbrænder. I hans Slægt skulde Navnene Søren og Anders veksle med hinanden, benyttede baade som For- og Efternavne, men »da der paa den Tid udkom en kgl. Forordning om at antage faste Familienavne, antog denne Familie Navnet *Hjort*, efter det ædle Dyr af dette Navn, thi i Skiltet paa Forsiden af deres Hus i Kjøbenhavn fandtes en springende Hjort«.

Hvor meget af dette Sagn, der er Virkelighed, og hvor meget Digt, er næppe muligt nu at udrede. Et er imidlertid vist, nemlig dette, at der ikke er udgaaet nogen kongelig Forordning med Paabud om at antage faste Familienavne. Dog er der for lang Tid tilbage fremkommet noget i den Retning, men som næppe kan sættes i Forbindelse med ovenstaaende. Selv blandt adelige Slægter kan det med Sikkerhed siges, at Familienavne vare meget sjældne som arvelige indtil ind i det 16. Aarhundrede, og der brugtes til Efternavne kun Faderens Fornavn med Tilføjning af Endelsen »sen« paa samme Maade, som det lige til den sidste Menneskealder var Skik blandt Bønder. For at løse den store Forveksling, som disse enslydende Navne afstedkom, blev det anset nødvendigt at foranledige Adelen til at antage faste Familienavne, hvilket skete i Aaret 1526¹⁾, men dog kun bestod i, at Kongen henstillede til Rigets Raad Hensigtsmæssigheden af en saadan Foranstaltnings Iværksættelse, og Raadet bifaldt denne Henstilling. Det er troligt, at mange længst forglemte og aflagte Slægtsnavne paa dette Tidspunkt bleve opsøgte og igjen tagne i Brug, baade til adelige og borgerlige, og dog selv blandt mange gamle Slægter findes der mange Eksempler paa, at Slægtsnavne ikke ere blevne tagne i Brug før ved Midten af det 18. Aarhundrede.

¹⁾ Historisk Tidsskrift.

Nu findes der ganske vist flere Familier, haade adelige og borgerlige, af Navnet Hjort¹⁾, men de have næppe noget med denne at bestille, i alle Tilfælde vil Forbindelsen blive meget vanskelig at bevise.

Hvorom alting er, saa forekommer der en *Søren Andersen*, der 20. April 1747 bliver viet i Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, og som da kaldes »Bryggersvend«. Her er det første Spor af denne Familie kommen til Syne. Dette er efter Kjøbenhavns Korpulationsprotokol, men desværre findes Kirkebogen ikke, den vilde ellers nok have givet bedre Oplysninger om denne Mand. Jeg tager imidlertid næppe fejl, naar jeg forudsætter, at det er ham, om hvem hele Sagnet i Familien drejer sig. Han er den eneste i ovennævnte Protokol af dette Navn, ligesom han ogsaa er den eneste i Borgerskabsprotokollen, der kan paavises; deri nævnes han nemlig at have taget Borgerskab som Brændevinsbrænder 3. Maj 1747, altsaa kort efter Brylluppet, og siges dér at være fra *Jylland*. Han boer 1749 og 1751, da Børnene døbes i Store Kongensgade, og faar Skjøde 1756 paa Nr. 255 og 256 i Store Kongensgade, og 9. Januar 1769 tilskjøder Markus Andersen ham Nr. 265 i Adelgade, hvor han dør, inden et Aar er omme, 1. December 1769, og begravnes »paa Søndre Kirkegaard fra Adelgade 5. December 1769«; død af Brystsyge. Det er aabenbart, at der i Sagnet tænkes paa ham, som ifølge dette skulde være den første, der har brugt Navnet Hjort, og som har haft det omtalte Skillt paa sit Hus. Det var meget almindeligt i det gamle Kjøbenhavn, at de gamle Huse vare forsynede med Vaaben, Bomærke, Skillt eller lign., hvilke i Reglen vare knyttede til Husene i længere Tid end nu almindeligt, idet det som Regel kun var Husets Ejer, der skiltede²⁾, hvorved de kunde skjeldnes fra hverandre. Ofte var der Indskrifter, latinske, tyske eller danske.

Søren Andersen ses imidlertid ikke at være benævnt med Navnet Hjort, i alle Tilfælde betegnes han ikke dermed i Kirkebøgerne ved Børnenes Daab og ikke heller ved sin Død, kun i Skiftet bruges det, og dog maa han vist nok selv have brugt det, thi Sønnen har alt brugt det som ganske ung, idet han 17 Aar gammel, 1766, da han blev indskreven ved Kjøbenhavns Universitet, kaldes *Andreas Hiort*. Dette havde den unge Mand næppe gjort, om ikke Faderen ogsaa havde brugt Navnet i

¹⁾ Allerede 1309 døde en *Ingvar Hiort*, der var Biskop i Roskilde. Han hørte til en meget gammel Familie, der var besvognet med de gamle Hvider og Gluger og første et Vaaben, hvor Feltet var Sølv, deri en rød springende Hjort, paa Hjelmen et rødt Hjorthoved med Hals, og 1307 og 1317 levede en *Ingvarius Hiort*, der førte i sit Skjold et gabende Ulvehoved.

Hans Christoffer Hiort blev 8. April 1682 adlet. I hans Vaaben var Skjoldet firdelt af blaat og rødt, i det første et afrevet, gult Løvehoved med udslagen Tunge, i det andet til højre Sølv-Skrabjælker. Paa Hjelmen et grønt Grantræ.

Navnet er sualedes ældgammelt og har sandsynligvis eksisteret længe i Bondestanden, før det, som her, kommer frem i Historien.

²⁾ Historisk Tidsskrift.

Tiden forud; men Sønnen har ikke anført sig med Faderens Fornavn som sit Efternavn, derimod, foruden eget Fornavn, med Slægtsnavnet alene, sikkert i rigtig Erkjendelse af, at dette har sin ædle Værdi, netop derved, at Slægtsnavnet er det ydre Mærke paa alle dem, som ved Blod og fælles Afstamning høre sammen, og det yder sin Hjælp til, at Familieforbindelsen, der i ethvert Samfund knytter de inderligste og dybest gripende Baand, bliver holdt i Hævd. — Ret interessant er det her anførte

Skifte efter Søren Andersen Hiort.

Kjøbenhavns Magistrats Forseglingsprotokol 1767—71.
Side 424—25.

Anno 1769 den 1. December blev efter Studioses Monsieur Andreas Sørensen Hiorts begiering foretaget forseglings og Annotations forretning efter hands Fader Søren Andersen Hiort brendeviinsbrænder, som i Nat efter Beretning ved Døden er afgangen udi hands tilhørende huusz i Adel Gaden ved de nye Boeder; herved tilstæde Reqvirenten som tilkiendegav, at hans afdøde Forældre foruden ham efterlader sig en Daatter Johanne Maria der og var til stæde tilligemed tieniste Karlen Jørgen og Pigen Bodil, samt fogedtieneren Claus Fleischer; hvor da det forefundne og angivne blev annoteret og forsegled som følger.

J Stuen.

2 Skienke borde, 1 dito Bænk, 3 gamle Ryszlæders Stole, 1 Speil i sort Ramme, 1 Stueuhr udi fouteral med Sang Værk, 1 Drag bænk, 1 Sæt tin Maal, 2 Kaaber tragter, 1 do. backe, 8 adskillige flasker, 10 dito glas, 6 Kruusze med tin laag.

J Sængkammeret.

1 himmel Sæng med grønt og hvidt Omhæng, 4 adskillige dyner. 6 dito Puder, 1 par Blaarlærrets lagener, 5 Ryszlæders Stole, 1 Lehne dito.

J Siide Stuen.

1 Chatol med Skab indlagt forsegled derpaa, 5 Støcker opsatz, 1 thee bord, 3 Speile i forgyldt Ramme, 4 dito lampetter, 1 Kaaber thee Maschine, En Steen Tarin med laag, 1 Nat Skriin.

J Kiøckened.

12 adskillige tinfade, 16 dito tallerkener, Kaaber, 1 disteller kieddel med tilbehør, 1 Casserolle, 1 torve Spand, 2 smaee kiedler, 1 Casserolle, 1 Melke Sie, 1 tragtt Messing, 2 lyse Stager, 1 Kaaber thee kiedel, 1 treefod, 1 Jern fyhrfad, 1 Jldtang, 1 balle, 1 Spand, 1 Kiøken Øxe.

J Gaarden.

1 Koe.

paa lofted.

5 tønder hvede, 1 korn harpe, 16 Sæcker, 1 Stand Sæng, 2 Dyner, 2 $\frac{1}{2}$ pudr, 1 par lagener.

Endnu i Gaarden.

1 faune brænde, $\frac{1}{2}$ læst Steen koll.

J kielderen.

2 Jernbundstønder, 1 træe baands dito, dito udi Brug, 1 Sølv Caffé Cande med fod, 1 Melke dito med fod, 1 dito the Potte, 2 Sucker fade, 1 Sucker tang, 5 dito Spiisze Skeer, 1 Kruusz med sølv laag.

Førend at bemelte Chatoll blev forseglede blev deraf udtaged som deri forefandtes 60 Rdl. der blev levered Sønnen til Begravelsens Omkostninger, ligedan blev og udtaged Corporal Gotfried Rohdes beviis af 24. October 1769 med Capitains Undahls Caution, hvorefter hand skylder i alt 19 Rdl. 2 Mk. 10 Sk., der ligedan til Sønnen blev levered, siden samme Maanedtlig skal afbetales med 3 Rdl. og da nu inted viidere blev angived eller forefunden saa ophørte forretningen.

Side 426.

Anno 1769 den 14. December blev det udi Søren Andersen Hiort Brændeviinsbrænders Stervboe forseglede Chatoll aabned, hvorudi ved eftertælgning forefandtes 90 Rdl. Ligeledes forefandtes Copie af den afgangne Mands udgivne Pante-Obligation paa den i Huuszet staaende Prioritet 2500 Rdl., hvorpaa Renten findes afskreven at være betalt til 11. Junii sidstleden. Berørte Halvfemtesindstyve Rigsdaler og Copie Obligation blev taget i Rettens Bevaring, og Chatollet derefter igien forsejlet. Herved var tilstæde Sønnen Monsieur Andreas Hiorth, samt Betienterne Willards Leth og Lars Lund.

Side 540—41.

Anno 1770 den 3. Maji indfandt Rettens middels Fuldmægtige sig udi afgangne Søren Andersen Hiort Brændeviinsbrænders Stervboes Huus i Adelgaden for at extraderer og overlevere boet til den aldødes efterladte børn som nu ere blevene myndige da Daatteren er kommet i Ægteskab med Niels Kiersgaard Brændeviinsbrænder hvormod blev fremlagt Hr. Doctor Rottbølls attest af 1ste hujus, thi blev altsaa Boet i selv samme stand som det ved Forsejlings Forretningen den 1. December næstafvigte aar forefandtes, til Sønnen Andreas Sørensen Hiort og Sviger Sønnen Niels Kiersgaard paa hans hustrue Marie Sørensdatter Hiorths vegne extraderet og overleveret hvor for De i alle maader skadesløs qvitterer. Udi Recognition blev betalt til magistraten 4 Rdl., Byefogden 4 Rdl. og Raadstue skriver 4 Rdl. og Blev ellers af Seigneur Sørensen til Arvingerne aflagt rigtighed for de den 14. December sidstleden af det forseglede Chatoll udtagne 90 r. ligesom hand og afleverede Qvittering for de til sidst afvigte Termin indbetalte Renter af den i Huuset staaende Capital.

A. Hiort.

Niels Kiersgaard.

Som Curator for bemelte Monsieur A. Hiort

H. From.

Samfrændeskiftebrevet

efter

Søren Andersen Hiort.

Kopi.

Hof- og Stadsrettens Skiftekommission. Nr. 5 C. (1771—97.)

Bogpakke Nr. 1354.

Anno 1770^{ve} den 26de Juni blev efter forhen skeedte Avertissement i de Danske Gazetter in Majo sidstleden foretaget Skifte og Deelen efter afgangne Borger og Brændeviinsbrænder Salig Søren Andersen Hiort og hans forhen afdøde Hustrue Salig Maren Jens Daatter imellem de afdødes Børn og Arvinger, nemlig 1) Sønnen Andreas Hiort med hans Curator Seigneur From, 2) Daatteren Johanne Marie Sørensen Daatter nu

i Ægteskab med Borger og Brændeviinsbrænder Niels Larsen Kiærsgaard alt paa den ene Side og dette Stervboes forefindende og bekjendte Credi- og Debitorer alt paa den anden Side; Skiftet blev da af os Underskrevne Andreas Hiort med Curator Hans From og Niels Larsen Kiærsgaard fuldbyrdet og i alt passeret, som følger:

1. Huset Salig Søren Andersen Hiort tilhørende og udi Adelgaden beliggende udi Sant Anne Wester Quarter under Nye Matricul Nr. 265 og vurderet for den Summa 2900 Rdl.....	2900	Rdl.	»	Mk.	»	Sk.
2. Det heele Boe, saaledes som det den 1 ^{ste} December 1769 ^{ve} strax efter Salig Søren Andersen Hiorts dødelige Afgang blev taget under Forseigling og os igien som myndige Arvinger blev af Skiffe-Rættens extraderet og vurderet for den Summa af 800 Rdl.....	800	—	»	—	»	—
3. forefandtes i reede Contant	90	—	»	—	»	—
4. Et halv Aar Huusleyes Indkomst.....	38	—	»	—	»	—
5. 4 ^{re} Tønder Brændeviin á 22 Rdl.....	88	—	»	—	»	—
6. Tilgodehavende 12 Rdl. 3 Mk. 1 Sk. hos Seigneur Reiersløw acteur ved det danske Comœdie Huus.....	12	—	3	—	1	—
7. 3 Rdl. 5 Mk. 5 Sk. hos Seigneur Dramen, Fuldmægtig paa Budenhofs Plads.....	3	—	5	—	5	—
8. 23 Rdl. hos Spekhøker Christen Michelsen ..	23	—	»	—	»	—

Det heele Boes Indtægt beløber sig paa... 3955 Rdl. 2 Mk. 6 Sk.

Derimod bliver at anføre dette Stervboets Forefindende og bekjendte Giæld og Besværing.

1. Husetets Prioritet 2500 Rdl.	2500	Rdl.	»	Mk.	»	Sk.
2. Et halv Aars Rente som er	50	—	»	—	»	—
3. Begravelsens Omkostning som er betalt.						
4. Som Curator i Hænde havende for Stoelemager Svend Niels Helgesen Lind den Summa af 66 Rdl. 4 Mk.	66	—	4	—	»	—
5. blevet betalt til Christen Envoldsen og Jens Envoldsen i Jylland den Summa af	35	—	»	—	»	—

Boets heele Giæld og Besvær som... 2651 Rdl. 4 Mk. » Sk.

fragaar fra Indtægts Summen af den Summa

3955 Rdl. 2 Mk. 6 Sk., altsaa Boets virkelige

Behold

1303 Rdl. 4 Mk. 6 Sk.

Her bliver endnu at anføre som uvis Giæld paa Seigneur Niels Larsen Kiærsgaards Omkostning at indkræve

1. Svend Espensen Bildhugger Svend er skyldig 12 Rdl. 3 Mk. 8 Sk.	12	Rdl.	3	Mk.	8	Sk.
2. Peter Lund Bildhugger Svend den Summa..	19	—	1	—	7½	—
3. Skipper Valerius	8	—	»	—	»	—

Den uvisse Giælds Summa... 38 Rdl. 4 Mk. 15½ Sk.

Hvoraf efter Loven tilkommer Sønnen Andreas Hiort ¾ Deel 869 Rdl. 14½ Sk. og Daatteren Johanne Marie Sørensen Daatter ¼ Deel som er 434 Rdl. 3 Mk. 7½ Sk.

Mens efter een venlig sluttet Forening saa frasiger sig Sønnen Andreas Hiort sin Andeel efter Loven og lader sig naye med den Summa af 300 Rdl. imøed en til hannem derfor udstædte Obligation og dens nærmere Forklaring tilligemed et udstædet Beviis af hans Svoger Seigneur Kiærsgaard paa Kost og Vask og dets nærmere Indhold.

Da der nu ey forefandtes fleere Debi- eller Creditorer end som bemeldte, og ingen af Parterne havde noget meere at erindre, saa blev dette Skilfte Vidnesfast forrettet og venligen sluttet.

Kiøbenhavn d. 26de Juni 1770^{ve}.

A. Hiort.

Niels Larsen Kiærsgaard.

Som Curator H. From.

Til Vitterlighed effter Begiæring

Jens Mortensen.

Jens Nielsen steen.

Produceret i Kbhvns. Byetings Rett den 14. Januar 1771.

Søren Andersen Hjort blev 20. April 1747 viet til *Maren Jensdatter*, men hun døde allerede efter faa Aars Forløb, da Sønnen »var 3 Aar gammel«, og siden sad han som Enkemand. Som det vil ses af Skiftet, har han til sin Død haft Forbindelser i Jylland, men hvor, ses ikke, saa det er næsten umuligt at komme til Klarhed over hans Oprindelse. Ved hans Begravelse anføres, at han var 55 Aar gammel, saa dersom dette passer, skal han altsaa være født 1714 i Jylland. Umuligt var det jo ikke, at han kunde være runden af samme Rod, som den Familie Hjort, Hunderup har udgivet Slamtavle over, og hvis første Mand, Peter Hjort, er født i Balle Mølle i Aarhus Stift 1724.

Søren Andersen Hjort havde kun to Børn, nemlig Andreas Hjort og Johanna Maria Sørensdatter Hjort, født 24. December 1751 og døbt 27. December i Nicolaj Kirke. »Faderen, Brændevinsmand Søren Andersen, boende i Store Kongensgade. Faddere: Poul Christensen, Brøgger, store Kongensgade, Andreas Thomæson, Urtekræmmer, st. Kongensgade, Jens Mikkelsen, Bager, ibem., Mme. Elsebet, murmester Schønnings, Adelgade, Jomfru Sidse Cathrine Smith, Stads-Captain Ss. Dotter«.

Kort efter Faderens Død blev hun »25. April 1770 viet i hindes Faders afgangne Søren Andersens Huus i Adelgade til Ungkarl *Niels Larsen Kiærsgaard*«, der fik Brændevinsbrænderforretningen, som det ses af ovenstaaende Skifte. Den 10. Marts 1771 have de til Daaben et Barn, der blev kaldt *Søren*. Faddere: »Mdm. Marie, Christen Bensen Brændevinsbrænders, bar det, Jomfru Else Marie Møller, holdt Huen, Sr. Rasmus Jørgensen, Tobaksspinder, Ms. Andreas Sørensen Hiort, Student, og Jens Nielsen Steen«. Hvorvidt denne Søren Kiærsgaard har efterladt sig Børn, vides ikke, men han døde omkring ved 22. April 1802 »af en Sprængning af Pulaaaren i Laaret«.

Den 14. August 1773 har de et Barn til Daaben, kaldet *Lauritz*. Faddere: »Madm. Margrete, Eiler Møllers, bar det, Jomfru Kirstine Knudsen holdt Huen, Jens Frandzen Bay, Jens Nielsen Steen, Brændevinsbrænder, og Andreas Hiort, Student«. Og desuden fik de endnu mindst et Barn, kaldet *Maren*, der maa

være født i Aaret 1778¹⁾, eftersom det siges at være $\frac{1}{2}$ Aar gammelt ved Faderes Død (af Brystsye); han blev begravet 31. Marts 1779 og siges da at være 45 Aar gammel (efter dette altsaa født ca. 1734). Efter hans Død sad hun altsaa Enke, kun godt 27 Aar gammel, med 3 smaa Børn. Der føres nu et meget omstændeligt Skifte, hvoraf her dog kun anføres et Brev fra Broderen, da det øvrige vilde optage alt for megen Plads.

Originalt Brev
fra
Andreas Hjort.

Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Forseglsprotokol.

Nr. 5 C. 1778—81. Bopakke Nr. 1354.

Nr. 2179.

Nr. 4. Fire og Tyve Skilling.

Mullen 1779.

Pro Memoria.

Paa Skiftet efter min afdøde Fader Brændeviinsbrænder Søren Andersen Hiort her i Staden i Aaret 1770 skiftede min Søster, som da var bleven gift med den nu afgangne Brændeviinsbrænder Niels Larsen Kiersgaard, og ieg, under Curator Skomagermester From her i Staden Boet imellem os, hvilket det da forfattede Skiftetbrev, som endnu maa findes i afgangne Kiersgaards Stervboe, nærmere udviser. Ved samme Skiftetbrev forbandt bemeldte Kiersgaard sig til at give mig en Pante Obligation i det af min Salig Fader eftertatte og i Adelgaden beliggende Huus Nr. 265 paa 300 Rdl. med 2^{den} Prioritet med videre, som han og forhen i flere Vidners Overværelse havde tilstaaet mig, imod at ieg renoncerede paa videre Ret til min Faders Efterladenskab. Samme Pante-Obligation blev derpaa til mig i Følge Skiftetbrevet udstædt af bemeldte min Svoger paa sit behørigt stempelt Papiir, som og underskrevet af 2de Vitterligheds Vidner. Jeg gav min da værende Curator Skomager From bemeldte Pante Obligation for at lade den behørig tinglyse; men kort Tid derefter gjorde han Opbud og siden den Tid haver ieg ikke seet ham, som ei heller faaet bemeldte Obligation. Jeg forespurgte mig da, om Obligationen var bleven tinglyst, og da ieg erfarede, at det var efterladt, beklagede ieg mig derover for min nu afdøde Svoger ovenmeldte Kiersgaard. Han forsikrede mig, at han var redebon til, om ieg ikke siden skulle faae Obligationen i Hænde, at udstæde til mig en anden af lige Indhold, imod at mortificere den første, med hvilket Tilbud ieg da var meget fornøiet og lod det derfor henstaae i Tanke om at min Curator skulle igien komme til Byen eller i det mindste give mig nogen Underretning om, hvor Obligationen var afbleven, da han hverken selv eller andre, uden ieg, kunde have nogen Nytte deraf. Jeg lod avertere i Aviserne, at han vilde indkomme med bemeldte Document, men ieg har ikke siden havt ringeste Efterretning fra ham. Jeg anmodede da ofte min Svoger derom, der vel vedblev sit forrige Løfte, men opfyldte det ikke; adskillige Omstændigheder hindrede mig og, da ieg i Følge Skiftetbrevet skulde have mit Ophold hos ham, indtil ieg blev empløieret og ieg paa den Tid ikke kunde undvære den Understøtning, fra at lade ham indkalde for at tilstaae Gielden.

¹⁾ Maren findes døbt i Trinitatis Kirke 13. Juli 1778. »Mad. Cathrine Elisabeth Tercken bar det, Jmfr. Christine Brandt holdt Huen, Hr. Kammerraad Christian Lihme, H r Jens Andresen Møller, Brygger og Studiosus Andreas Hiort are Faddere».

Skjønt altsaa Pante Obligationen ei er at bringe tilveie; men det af min Svoger underskrevne Skiftebrev maa udvise, at en saadan Obligation skulle udstædes til mig, som og adskillige have hørt, at min Svoger forbandt sig dertil, icke heller nogen Qvittering skal kunne forevises fra mig, at samme er bleven mig udbetalt; min Søster hans efterladte Enke skal ei heller kunne nægte min Fordrings Rigtighed, saa er min erbødigste Begiering til De Herrer Assessore i Skifte Commissionen, at mig for denne min Fordring maa skee fyldest af min Svogers efterladte Midler, i det mindste iblandt de Creditorer, som have ligende Fordringer i Følge Lovens 5. Bogs 2. Cap. 18. Art.

Kiøbenhavn d. 17de April 1779.

Andreas Hiort
i Nr. paa Østergade.

Til

Skifte Commissionen ved Kiøbenhavns Hof- og Stads Ret.

Fædrenegaarden i Adelgade med Brændevinsbrænderiet sælges derefter 21. December 1779. Endnu 26. Januar 1792, da Madam Kjersgaard kautionerer for Broderen A. Hjort for 1000 Rdl., boede hun dog endnu i Eiendommen 265, men da formodentlig som Lejer. Den 24. April 1814 kautionerer Broderen for Huslejen, da hun lejer en meget lille Lejlighed i 274 i Adelgade, og Aaret efter, 22. Maj 1815, kom hun ind i Abel Cathrines Stiftelse; hun var i hele den Tid, hun var dér, meget svag og maatte »bæres fra Seng til Stol«. Hun døde 17. Maj 1822, og hendes Alder, ifølge Trinitatis Kirkebog, angaves da til 71 Aar. Skiftet efter hende er temmelig stort, da Broderen, Etatsraad A. Hjort, faar en Strid med Direktionen for Stiftelsen om hendes Formue, som dog kommer til at tilfalde Stiftelsen, og Skiftet slutter først 7. Januar 1824, uden at der i mindste Maade hentydes til hendes Børn, som da vel maa være døde forinden.

Andreas Hjort, født 10. November 1749 og døbt 12. November i Nicolaj Kirke, »kaldet Anders. Faderen Brændevinsmand Søren Andersen i Store Kongensgade og Moderen Maren Jensdatter. Faddere: Andreas Schønning, murmester, Adelgade, Peter Salathe, Vinprøver, store Kongensgade, Jens Pedersen, Brændevinsbrænder, Dronningenstværgade, Mdm. Christensen, Poul Christensen Bryggers Hustru, store Kongensgade, og *Jomfru Søster Inger Andersdatter*«. Mod Slutningen af sin Skoletid (og maaske hele Tiden) gik Andreas Hjort hos den bekjendte Præst ved Harboes Kloster (Cand. 25. November 1760) Christoffer Knudsvig, om hvem Professor L. Smith skriver: »Han var den ældste og herligste Mand, som jeg vel turde kalde den største Prædikant i Danmark, en sand Johannes i Tankemaade og Vandel, og tillige en Mand med megen lys Forstand og herlige Indsigter«. Hr. Knudsvig har formodentlig undervist Hjort til han 29. Juli 1766¹⁾

¹⁾ I Universitets-Matrikulen benævnes han *Andreas Hiort*, saa man maa formode, at Faderen den Gang og vel forinden ogsaa har haaret Navnet, saaledes at dette ikke i mindste Maade kan have noget at gøre med den Forordning, som Struensee udsendte en halv Snes Aar senere til Hertugdømmerne om, at man her skulde antage bestemte Familienavne. Men i Mandtalslisten 27. September 1782 siger Faderen: »Jeg, Enkemand S. Andersen, og to Børn, Anders Sørensen og Johanne Marie Sørensdatter . . .

blev indskreven som Student ved Universitetet, og da der kun var ganske faa Drengene i Skolen hos ham — saaledes 1763 kun 3 —, er det naturligt, om denne herlige Mand har haft stor Indflydelse paa Andreas Hjort, i hvis Naturel der var saa meget, der mindede om hans Lærer, Hr. Knudsvig. Den ovennævnte Prof. L. Smith (født i Kjøbenhavn 13. April 1754), der var en af Knudsvigs 3 Dicipler 1763, skriver i sin Autobiografi til Johannes Bülow¹⁾ 1788: »Foruden mig var der tvende andre Drengene (hos Knudsvig); den ene var nær ved at blive Dimitteret — det var altsaa for langt over min Tanke at løbe efter ham. Min Ven kjænder ham som en oplyst, reddelig og ejegod Mand — det var Hjort, nu Foged i Norge«. Ved Eksamen artium var Hjort efter Niels Treschow²⁾ den, som klarede sig bedst, og 5. August 1769 tog han »Philosophiæ Baccalauree«, hvorefter han læste til den theologiske Embedseksamen, men da han ved Informationer maatte ernære sig (saaledes underviste han i disse Aar Johannes Bülow til Sanderungaard og Konferentsraad Sevels³⁾ Børn), tog det en lang Tid, og efterhaanden gik Hjort bort fra det theologiske Studium og tog fat paa Juraen, hvori han tog Undervisning af den bekjendte Jacob Edvard Colbjørnsen, som læste med ham uden Betaling, men fik først den juridiske Embedseksamen 1777 12. December med Laud. Noget forinden var han alt bleven ansat i General-Toldkammeret, som det fremgaar af denne Anbefaling fra Ove Malling, den senere Gehejme-statsminister og Ridder af Elefanten m. m., for daværende cand. juris Andreas Hiort.

Candidatus Juris, Mr. Andreas Hiort, som nu henved et Aar har arbejdet som Volontair i det mig anbetroede Contoir, har i den Tid viest saa megen Duelighed i Forretninger, og Retskaffenhed i Opførelse, at jeg meget ærer baade ham, hans Indsigter og hans Evne til at bruge den Kundskab i Videnskaber, som hen ved Flid har erhvervet sig; og bør det derfor altid være mig en sand Fornøjelse om han maatte være hædlig nok til at naae en saadan Forfremmelse, som han virkelig fortjener.

Kjøbenhavn, den 16de Februar 1778.

Ove Malling,
Kammer-Secretair ved General-
Toldkammeret.

Derefter blev Hjort, 12. August 1779, Fuldmægtig i det norske Rentekammer efter Anbefaling af Professor *Obelitz*, Justitsraad *Colbjørnsen* og *Ove Malling*, »udi hvis Contoir han i 2 Aar som Volontær har arbejdet, har de bedste Vidnesbyrd om hans

¹⁾ Joh. v. Bülow gik paa Sorø Akademi 1768–71, blev 1773 ansat som tjenstgjørende Kammerjunker hos Kronprinsen, og i 20 Aar bevarede han sin unge Herres Tillid og Hengivenhed. Uden egentlig Indflydelse i Affæerne udøvede Bülow dog stor Indflydelse, da Kronprinsen især fra Begyndelsen af næppe foretog sig nogen Sag af Vigtighed uden at have talt med Bülow derom og høre hans Raad. (Biogr. Leks.)

²⁾ Filosof, blev norsk Statsraad, født 1751, død 1833.

³⁾ Sevel var Medlem af den i 1772 nedsatte Inkvisitionskommission i Sagen mod Struensee og Brandt.

Kundskaber, stadige Flid og Arbejdsomhed, som retskafne Opførsel«. Efter henvend 5 Aars Forløb blev han ansat som Foged over Østerdalen i Hedemarken 29. December 1783, men havde forinden forlovet sig med *Rachel Gierløf*, med hvem han 24. Juni 1785 holdt Bryllup. Skjønt hun som Søskendebarn til *Oehlschläger* var en af dennes nærmeste Slægtninge — naar undtages hans eneste Søster, som var gift med *A. S. Ørsted* — nævner han dog ikke med et Ord sin Kusine i sine Erindringer; maaske har dette sin Grund i følgende, som jeg har hørt fortælle: »Oehlschläger plejede jævnligt at komme sammen med sin Kusine, efter at de i Aaret 1802 var flyttet fra Bergen ned til Kjøbenhavn, men en Formiddag, da han ligeledes kom for at aflægge en Visit, og da hans Kusine, Fru Hjort, hører ham komme paa Trappen uden at vide, hvem det var, og da Huset saa tidligt paa Dagen endnu ikke var i Orden, siger hun til Pigen, at denne skal melde hende »borte«. Dette kommer Oehlschläger til at høre Fru Hjort sige og bliver meget fornærmet derover, vender derfor straks om og gaar igjen og kom senere aldrig i deres Hus«.

Det var ikke altid saa let en Sag at være kgl. Embedsmand blandt de selvstændige og retskjære norske Bønder, der ikke saa helt sjældent kom i Strid med Øvrigheden, d. v. s. med Fogeder og Amtmænd, men Hjort stod sig altid godt med sine Undergivne saavel som med de Overordnede, gamle Venner og nye Bekjendte, der alle vare enige om at prise ham som et godt Menneske og en sjælden dygtig Mand. Saaledes skriver den førnævnte Professor, Dr. L. Smith¹⁾ i et Brev til Joh. v. Bülow den 26. December 1784 bl. a.: » . . . Paa samme Sted (i Østerdalen) er den indsigtfulde Hiort Foged, hvilken Deres Højvelbaarenhed selv kjender . . .« Daværende Stiftamtmand i Norge, senere Statsminister Frederik Moltke sender et udateret Brev (der maa være skrevet Aar 1790 eller 91) til Joh. v. Bülow, hvori han skriver: » . . . Overbringeren heraf er den brave Foged Hiort; efter min Overbevisning er han den bedste, redeligste, den mest virksomme og oplyste Foged, jeg kjender i Norge. Du kjender ham, og det er nok for at gavne ham om muligt. Indesluttet, kjære Ven, sender jeg Dig mit Chiffre, forandrer og forbedre det, thi jeg indser det er ufuldkomment. Jeg kunde næppe sende Dig det med sikkrere Lejlighed . . .«

Hjorts gode Forhold til disse i allerhøjeste Grad formaandede Mænd har nok ført til, at han 25. Januar 1792 blev Amtsforvalter i Ribe og allerede 1. Oktober 1794 blev forflyttet derfra til det nordlige Bergenhus Amt som *Amtmand*, for endelig 1. Oktober 1802 atter at komme ned til Danmark som kommitteret (fra

¹⁾ Han var fra 1781—85 Rektor i Trondhjem, senere Præst i Asminderød og Kjøbenhavn. Død 22. Maj 1794.

1816 første) i Rentekammeret, endvidere var han tillige Stempel-papirforvalter for Danmark fra 26. December 1815 indtil 1822, da han tog sin Afsked fra dette Embede, medens han først 6. Juni 1826 tog sin Afsked fra Rentekammeret. Han døde 28. Maj 1835 efter at være bleven udnævnt til Etatsraad 28. Januar 1812. Hans Hustru overlevede ham til 28. November 1850 og blev saaledes over 92 Aar (ligesom Faderen). De ligge begge begravede paa Assistentens Kirkegaard.

I Udkanten af Jægersborg Dyrehave ved det sydlige Hjørne af Eremitagesletten groede indtil Aar 1900 paa en lille Bakke et forholdsvis lille Bøgetræ, hvor 4 Slægtled af Familien Hjort have skaaret deres Navne, hver med 30 Aars Mellemlum, saaledes:

Andreas Hjort, f. 10. November, 1749 skar sit »A. H. 1790«.

Frederik Hjort, f. 1. December 1797, skar sit »F. H. 1820«.

Andreas Hjort, f. 18. Oktober 1830, skar sit »A. H. 1850«.

Marie Sophie Hjort, f. 25. Februar 1836, skar sit »M. S. H. 1850«.

Frederik Hjort, f. 15. Juli 1863, skar sit »F. H. 1880«.

Endogsaa det første Mærke, som altsaa blev over 100 Aar gammelt, var dog endnu saa tydeligt, at det kunde læses, og det andet Mærke fra 1820 var saa friskt, som om det kun var nogle faa Aar gammelt, men til Sorg for Familien var dette Træ imod givet Løfte fra Skovfunktionærernes Side bleven omhugget ved Aar 1900 eller mulig lidt senere.

I Dagbladet »Dagen« Nr. 133 af 5. Juni 1835 findes følgende Nekrolog:

»*Etatsraad Andreas Hjort*, forhenværende Committeret i det kongelige Rentekammer, blev født den 10. November 1749 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Brændevinsbrænder. Sin Moder mistede han allerede i sit tredie Aar, men var saa heldig at beholde sin Fader, til han var nitten Aar gammel. Uagtet trange Kaar arbejdede han sig dog frem med en saadan Flid, at han allerede i sit sextende Aar tog examen artium, og var, efter *Niels Treschow*, den, som den Gang stod sig bedst ved Examen. Men Candidatus juris laudabilis blev han ikke førend 1777, i sit otte og tyvende Aar, hvortil Aarsagen dels var, at han i flere Aar først læste til den theologiske Embedsexamen, og dels, at han ved Informationer møjsommeligen maatte ernære sig. — Hans Manufacteur, der læste med ham uden Betaling, var vor udmærkede Lovkyndige, *Jacob Eduard Colbjørnsen*, hvem han, for den ham saavel da, som og siden ved mange andre Lejligheder viste stor Yndest, aldrig kunde tale om, uden at blive rørt til Taarer. — Foruden de nyere Sprog lagde han sig paa denne Tid med Iver især efter Mathematiken, hvori han og bragte det temmelig vidt og blandt andre underviste *Johannes Bülow* til Sanderumgaard. — Efter et Aar at have været Hovmester i Huset hos *Conferentsraad Sevel*, blev han Volontair i General-Toldkammeret i *Ove Mallings* Contoir, og nogen Tid efter Copist, men gik, efter at have været nær ved at have taget som Embedsmand over til Vestindien, derfra ind i Rentekammeret, hvor han fem Aar var Fuldmægtig, og med saa megen Flid tog sig af Revisionen, at han dermed ofte langt ud paa Natten beskæftigede sig. I Aaret 1784 tog han op til Norge, som Foged, i Østerdalens Fogderi, og giftede sig Aaret efter med en Datter af *Grosserer Gierløff*, med hvem han i Kjøbenhavn havde forlovet sig. Uagtet de mange og besværlige Rejser, han havde at gjøre i dette vidtløftige Fogderi, befandt han sig dog meget vel, og erhværvende sig ved sin

Uegennyttighed og sin bløde og elskværdige Character i en sjælden Grad Østerdalernes Kjærlighed, hvorfor og Bønderne, da han forlod dem, forærede ham en Sølvskaal med Indskrift af deres Navne. Men Embedets Indkomster vare smaa, og Rejserne alt for besværlige. Han tog derfor 1791 ned til Danmark som Amtsforvalter i Ribe, men fandt her liden Behag i dette Embeds, fra de i Norge havde, saa forskjellige Forretninger, og tog derfor i Aaret 1795 med Glæde, som Amtmand i Nordre Bergenhus Amt, igjen op til Norge, ledsagede paa Rejsen fra Ribe Bye af flere af Byens Indvaanere i Baaede et langt Stykke ud fra Byen. — Forretningerne vare ham i Bergen vel mere behagelige, men Indkomsterne paa dette i den Tid dyre Levested saa utilstrækkelige, at det med al Oeconómie faldt ham meget vanskeligt at ernære sig med Kone og sex Børn. Han rejste derfor, efter i Bergen at have ærholdt mange Beviser paa Kjøbmændenes Agtelse, i Aaret 1802 ned til Kjøbenhavn, for der at søge anden Ansættelse, og var ogsaa heldig, efter i saa mange forskjellige Virkekredse at have gjort saa meget Godt, som han med sine Evner formaaede, igjen at komme ind i Rentekammeret som Committeret i de norske Sager. I Aaret 1812 blev han virkelig Etatsraad og 1815 Stempelpapirforvalter; men i den sidste Snees Aar af hans lange Levetid tog Alderen stærkt paa den ædle Olding, hvortil et i Bergen havt heftigt Anfald af Apoplexi ikke lidet bidrog, og Stempel-papirforvalter-Embedets Indkomster vare og i den Tid, han forestod det, kun meget faa imod hvad de forhen havde været. Han tog derfor allerede i 1822 sin Afsked fra dette Embede, men vedblev i nogle Aar at være Committeret i Rentekammeret, indtil han, formedelst Alderens stedse mere og mere tiltagende Svagelighed og næsten totale Sløvhed, ogsaa herfra i Aaret 1826 tog sin Afsked, og døde derpaa, træet af Livet og møet af Dage, Gud og sin Konge tro, paa Himmelfartsdagen den 28de Maj 1835 i sit sex og firsindstyvende Aar, en Maaned før han skulde holde Guldbryllup. — Dog, efter her at have anført hvad der findes mærkeligt om den hensøvedes Levnetsløb, maa vi for alting ikke glemme at plante den skønne Blomst paa hans Grav, og det er et iblandt hans Papirer fundet Avertissement¹⁾, som de fattige Bønder i Østerdalens Fogderi, der ei havde Evne til at bidrage til en Sølvskaal²⁾, hvormed de mere Formuende i Fogderiet hædrede ham, for at tolke deres Følelser ved hans Afrejse, lode indrykke i Norske Intelligentscedler Nr. 19 den 9de Mai 1792, og som lyder saaledes:

Til forrige Foged over Østerdalen, nu Amtsforvalter,
Velædle Herr Andreas Hiort!

Huusbond! Saaledes tiltale vi Dig altid — Du har sendt os et Farvel, som kun den ærlige Mand kan sige sine forladende Undergivne. — Ja! Du var ærlig i all Din Vandel og forenede Billighed, Beskedenhed, Æmhed og Sagtmodighed med Retfærdighed; og derfor vil Tabet af Dig vanskelig blive os oprettet. Din Bortgang maa altsaa smærte os og drive enhver af os til, herved offentlig at sige Dig den oprigtigste Tak for de 8 Aar Du saa fuldkommen upaaklagelig har været vores foresatte Foged. Vores gode Ønsker skal derfor altid følge Dig og da Du allene behøver Helbred til at blive lykkelig hvor Du kommer, saa vil vi fornemmelig ønske og tilbæde Dig denne.

Fra Tøndset og Tolgens Præstegieldes Almue den 24. April 1792.

Hvo vilde ikke ønske sig en saadan Krands af den norske Gran hængt om sin Bautasten.

¹⁾ Er nu i mit Værge ligesom det nævnte Nr. af «Dagen».

²⁾ Paa denne Sølvskaal staar følgende: I øverste Linie: »Ydmyst offereret ved Hans Afsked fra Amødt Aar 1792. Til ei Minde om vor Hoiagtelse For vor elskede Foged Hr. Andreas Hiort. I nederste Linie: Af: Peder Alme — Peder Boelstad — Tollof Ottershaugen — Helge Kilde — Svend Moldiset».

Vedføjede Billede af Andreas Hjort, der er taget efter et Pastelmaleri, stammer antagelig fra Aarene omkring 1800.

Omstaaende Vaaben er ført af forskellige af Hjort'erne i Signet; dog kan det ikke følges længere tilbage end til ovennævnte Andreas Hjort, og om dets Oprindelse véd man intet. Man har i vore Dage staaet noget uforstaaende overfor dette Faktum, at en borgerlig Familie som denne har ført et virkeligt Vaaben — ikke et Bomærke —, men efter at Hr. Arkivar Thiset i »Historisk Tidsskrift« 7. R., II B., 305 ff., har skreven en Artikel om Begrebet »Dansk Adel«, hvori han ogsaa, som naturligt er, kommer ind paa en Omtale af at føre adeligt Vaaben, har paavist, hvor stor en Misforstaaelse det er at tro, at *kun* Adelen er berettiget til at føre Vaaben med Skjold og Hjælm — en saadan Særret har Adelen slet ikke — saa forstaar man bedre, at saadanne Vaaben ogsaa kan træffes hos enkelte borgerlige Familier, hvoraf der er flere, som have brugt Vaaben

Rachel Gierløf.

langt tilbage i Tiden, ja, endog før Enevældens Indførelse, hvilket ogsaa tildels fremgaar af følgende efter »Historisk Tidsskrift« 7. R. II B.: »11. Februar 1679 er af Kongen Stadfæstning paa de kgl. Betjentes Privilegier af den borgerlige Stand, hvilke Privilegier gjør den lige med Adel og . . . Skal det være enhver af forskrevne

Andreas Hjort.

vores Betjente tilladt *paa sit Vaaben* (hvilket vi endog for denem, som derom allerunderdanist anholde vilde, *til et sær kongelig Naades Tegn allernaadigst forandre og forbedre ville*) at sætte og føre en aaben, med fire Traller oplukt og paa Skak staaende Hjælm . . .«

Det ligger nær at antage som ret sandsynligt, at Familien Hjort ikke alene har *sit Navn*, men ogsaa *sit Vaaben* fra det før omtalte »Skilt« med den springende Hjort paa Brændevinsbrænderens gamle Hus 255 og 256 i Store Kongensgade. Dette Skilt, Bomærke eller Vaaben, hvad det nu nærmest har lignet, kan Familien, vel den her omtalte Andreas Hjort, da han blev »kgl. Betjent«, have faaet »forandret og forbedret« saaledes, at det blev det nuværende Vaaben. Selvfølgelig kan det ikke nægtes, at der er en Mulighed for, at Vaabnet kan være af meget ældre Dato og have fulgt Familien fra Jylland, men derfor vil det næppe være muligt at føre noget Bevis, da Familien antagelig i flere Slægtled have tilhørt Bondestanden dér.

Andreas Hjort¹⁾ og Rachel Gierløf havde 7 Børn, hvoraf de 6 naaede den voksne Alder, men kun 2 bleve gifte og efterlod sig Børn, og kun den ene har forplantet Navnet og Familien til denne Dag.

224. *Johanne Elise Hjort*, f. 10. Marts 1786 i Østerdalen, d. 9. April 1873 paa Fredensborg; gift Aaret 1805 med *Emanuel Rasmus Grove*²⁾ (Søn af Bureauchef ved Holmen Etatsraad Johan Christian Grove og Mette Marie Æreboe), f. 13. September 1756, d. 18. Januar 1847. Han begyndte 1784 som Konsulatssekretær og blev senere Konsul i Marokko til 1792, var derefter dansk General-Konsul i Paris til 1797, da han vendte hjem og blev Medlem af det kgl. Økonomi- og Kommerce-Kollegium, derfra sendtes han i en diplomatisk Mission til St. Petersburg og senere trede Gange til Holland for at arrangere Pengelaan til Regeringen. Han var Konferentsraad, Rd. af Dbg. og Dbmd.

Johanne Elise Hjorts og E. R. Groves 5 Børn:

225. *Emanuelle Petronelle Grove*, f. 1806, d. 1808.

226. *Emanuelle Caroline Maren Ida Sophie Grove*, f. 30. Januar 1808, d. 16. Juni 1883 som Konventualinde i Vemmetofte adelige Kloster.

227. *Andreas Hjort Grove*³⁾, f. 1. April 1810; blev 1830 Student, i 1834 cand. juris med Laud., var fra samme Aar Volontær i den kgl. afrikanske Konsulatdirektion til dennes Ophævelse, var derefter Assistent paa nordre Birks og senere paa Frederiksborg Amts Kontor, blev 1837 Volontær i Rentekammeret, 1841 Kopist i Kancelliets Revisionsdepartement, 1849 Kontorchef i Justitsministeriet, men kun med en Fuldmægtigs Gage, var en Tid konstitueret ekspres af Justitsministeren som Borgmester i Holbæk og senere konstitueret Byfoged i Slagelse, blev 1852 Byfoged i Holstebro og Herredsfoged i Hjerm og Ginding Herred, 1858 til 1867 Herredsfoged i Øster-Flakkebjerg Herred; 1863 Kancelliraad, 1867 Justitsraad og boede til sin Død 3. December 1896 paa Fredensborg. I 1885 solgte han sin ved Frederiksborg Slotshave saa smukt beliggende Villa til den *russiske Kejser Alexander III.* Andreas Hjort Grove blev gift 16. Juli 1865 med *Anna Regine Flindt* (Datter af Kjøbmand i Næstved Henrik Flindt og Marie Friis), f. 6. Februar 1824, d. 17. November 1885 uden Børn.

228. *Johan Frederik Grove*, f. 1812, d. spæd.

¹⁾ Som sin Contubernal omtaler Hjort i et Brev af 22. Maj 1802 den bekjendte *J. B. Scavenius*, født 1749, død 1820, der fra 1776 var 15 Aar i Bengalen og vendte hjem med en Formue paa over 2 Tdr. Guld m. m. og kjøbte Gjorslev m. fl. Gaarde: men desuagtet siger Hjort om ham, at han er den selv samme, som han var for over 20 Aar siden; hans store Rigdom har ikke gjort ham stolt . . . Formodentlig har Scavenius boet hos Hjort i Adelgade i Aarene 1770-76; Forældrene boede jo i Skagen.

²⁾ E. R. Grove var først gift med *Petronelle Brinck-Seidelin* og havde i dette Ægteskab de 4 Børn: *Hans Diderik Grove*, f. 21. April 1788, *Johan Christian Grove*, f. 1789, *Mette Augusta Grove*, f. 24. December 1790, og *Stephan Andreas v. Grove*, f. 1792.

³⁾ Var i sine sidste Aar Danmarks ældste juridiske Kandidat.

229. *Catinka Marie Grove*, f. 8. April 1813, d. 1891; levede en Tid paa Fredensborg, hvor hun i mange Aar boede sammen med Søsteren.

230. *Johan Edvard Peter Hjort*, f. 5. Februar 1788 i Aamodt Præstegjæld i Hedemarkens Amt; blev 1805 Student fra Borgerdydskolen, 17. April 1809 cand. juris med Laud., i September 1808 Volontær i Kancelliet, 1811 Underkancellist, havde fra 1812 til 1815 Opsyn med Kancelliets Bogsamling; 1815 Kancellist og Kancellisekretær, 1821 Kancelliraad, 1837 Registrator i Kancelliets Arkivkontor, 1852 entl.; d. 12. Juli 1863 i Kjøbenhavn. Ugift. — Han har udgivet en »Haandbog i den tyske Literatur« (1815), »Et nyt System i Idélæren« (1823) og »Teksten til Tænken eller de sindrigste Tanker og Billeder« (1826).

231. *Andræa Hjort*, f. 13. Marts 1789, d. 2. Oktober 1789.

232. *Andræa Marie Hjort*, f. 30. September 1790, d. 23. Marts 1865; var Konventualinde i Roskilde adelige Kloster.

233. *Jacob Edvard Colbjørnsen Hjort*, f. 5. August 1793 i Ribe, opnævnt efter Juristen af samme Navn (hjemmedøbt 8. August 1793 og fremstillet i Ribe Domkirke Tirsdagen den 10. September s. A.); blev 1810 Student fra Schouboske Institut, 13. April 1814 cand. juris med Laud., var fra 1812 Kopist i Rentekammeret og blev 1815 Konsultsekretær i Algier, fra hvilket Embede han paa Grund af Sindssyge blev entl. 1816. Fra 9. Januar 1819 til sin Død 16. Juli 1838 var han som Patient paa St. Hans Hospital paa Bidstrup og blev begravet der. — Under sit Ophold paa Hospitalet informerede han Dr. Seidelins Børn, hvilket, ligesom flere Breve til Familien, dog tyder paa, at han ikke var helt fra Samlingen.

234. *Frederik Hjort* (se nærmere nedenfor.)

235. *Charlotte Augusta Hjort*, f. 21. August 1801 i Bergen, d. 6. April 1845 i Kjøbenhavn som Konventualinde i Roskilde adelige Kloster. Hun var opnævnt efter en Fru Bille.

236. *Frederik Hjort*, f. 1. Decbr. 1797 i Bergen, døbt i Domkirken 10. Januar 1798. Faddere vare: »Fru Justitsraad Lassen, Hr. Rosenvinge, Major Hamer, Assessor Schiøt og Connector Lishye«. Han blev opnævnt efter Gehejmestats-Minister Frederik Moltke, der da var første Deputeret i General-Toldkammeret, men 1799 blev Præsident i det danske Kancelli og døde 6. Juli 1836. I et Brev af 6. Juli 1797 kalder Faderen, da Amtmand i Bergen, ovennævnte Kammerherre Moltke for sin »Patron«; heri ligger vel Grunden til, at Sønnen Frederik kom til at bære hans Navn. Han kom med Forældrene ned til Kjøbenhavn, da han var 5 Aar gammel, og blev kort efter sat i Skole i det Schouboske Institut, hvorfra han 1813 blev Student, efter at Direktionen for Universiteterne og de lærde Skoler 26. Juni 1813 havde givet Tilladelse til, at han, uagtet han ikke var naaet den foreskrevne Alder af fulde 17 Aar, maatte gaa op til Eksamen, og allerede

13. Januar 1816 blev Hjort cand. juris med Laud, kun 18 Aar gammel. Nu blev han 16. April 1816 Volontær i Kancelliet og 16. Marts 1820 Underkancellist. Hjort havde fra 23. Oktober 1813 til 12. Juni 1816, altsaa i henvend 3 Aar været Medlem af Hs. Majestæt Kongens Liv-Korps, det 4de Kompagni, paa den Tid, da Generalmajor Lorentz, R. af Dbg., var Chef for dette Korps. Samtidig med sin Stilling i Kancelliet beklædte han Posten som Fuldmægtig paa Stempelpapirs-Forvalter-Kontoret hos Faderen fra 1816 til 1822. I disse Aar var Hjort Medlem af »Det venskabelige Selskab«s Direktion, saaledes i mange Aar fra 31. Maj 1822 »Billard-Direktør«. Paa sin 27-aarige Fødselsdag 1824 blev Hjort Kancellist og 1825 Kancellistsekretær, og i Aaret 1827 blev han øverst indstillet til at blive virkelig Assessor i Lands-, Over- samt Hof- og Stadsretten, men en anden blev dog benaadet med Embedet; derimod blev han 1830 beskikket i det den Gang ret betydelige Embede

Nicolaj Ernst Fenger.

som Kasserer i Kancelliet, og til Sikkerhed for de ham betroede Oppebørsler maatte han 30. Januar 1830 deponere 10,000 Rdl. i Kancelliet. Dette Embede bestyrede Hjort i over 30 Aar, indtil han fra 1. Juni 1860 tog sin Afsked. 28. Oktober 1836 blev han udnævnt til Kancelliraad, 1852 til Justitsraad og 17. Maj 1860 til Etatsraad. I Aaret 1828 27. Februar

Marie Sophie Pay.

kjøbte han Ejendommen Nr. 16 paa Hjørnet af Gl. Strand og Naboløs, som han ejede til sin Død 31. Maj 1869.

Hjort giftede sig 23. August 1827 med *Mette Elisabeth Fenger*, f. 20. Juni 1798, d. 22. Maj 1847 (en Datter af Grosserer og Handelskasserer Nicolaj Ernst Fenger¹⁾, f. 8. December 1762, d. 3. September 1798, og Marie Sophie Pay²⁾, f. 12. August 1774, d. 22. Februar 1852). Faderen døde altsaa allerede 2 Maaneder efter sit eneste Barns Fødsel, og Moderen giftede sig 3 Aar senere, 5. Juni 1801, med den bekjendte Grosserer og Bankdirektør Hans Georg Christensen paa Christianshavn, ved hvem hun blev Moder til 9 Børn. Fra Marie Sophie Pays 56-aarige Fødselsdag, 12. August 1830, er følgende Sang bevaret:

¹⁾ Søn af Grosserer Peter Fenger, født i Lybeck og Else Brock, en Søster til den bekjendte Legatstifter Niels B., saa hendes Efterkommere have Adgang til disse Legater. Paa hoستانende store Billede af P. Fenger og Hustru med deres Børn, der antagelig er malet ved Aar 1770, ses Nicolaj Ernst som det fjerdeældste Barn.

²⁾ Datter af Urtekræmmer i Kjøbenhavn Hans Pay og Mette Christina Laursdatter.

Den 12te August 1830.

Mel.: •Mit fulde Glas og Sangens raske Toner•.

See, Gjæstmilddhedens favre Blomsterkjæde
Omslynger dette Vennelag!
Et helligt Krav paa hele Kredsens Glæde
Har, Venner, denne skjønnne Dag:
Det er en ædel Moders Fest!
Hil den, som tolker Glæden bedst!

Hvorhen Du her Dit Moderøie vender,
Du skuer idel Kjærlighed,
En elsket Kreds af Dine Børn erkjender
Din Daad for dem fra første Fjed;
Taknemmeligheds fromme Røst
Spaaer Moderhjerter barnlig Trøst.

Erkjendtlighed og Huldskab Dig omringe
Og gyde Himlen i Din Sjel;
O, hvilket Offer kan da Venskab bringe,
Som overgaaer Dit høie Held?
Dog eet forøge vil Din Lyst:
Medfølelsen i Venners Bryst!

Paa Hæder er Din Stilling riig i Livet:
Hver Dag paa Lykke vorde riig!
Som Æmhed, Agt og Venskab blev Dig givet,
Saa Helbreds Engel følge Dig!
Tidt juble vi i Vennelag:
Hil vor Venindes Fødselsdag!

Ved Nicolaj Ernst Fengers Død skrev Broderen Rasmus Fenger¹⁾, der fra 1794 var Præst ved Vor Frelzers Kirke paa Christianshavn:

Kan troefast Venskab gøres uforglemmelig,
Da udslættes aldrig Mindet
Om

NICOLAJ ERNST FENGER.

Han var født den 8de December 1762
Og levede blot for sine Venner.

Han fandt den bedste Veninde og kjærligste Ægtemage
i

JOMFRU MARIE SOPHIE PAY,

Som han forenede sig med i Ægteskab den 2den August 1797.

Deres Kjærligheds Baand knyttedes endnu stærkere
Da hun glædede ham med en liden Datter.

Men ak det stærkeste Venskabs Baand maatte briste
Ved hans Død den 3die September 1798.

Dog Venner sørger ikke!

Thi Eders uforglemmelige Ven døde med den Forsikkring,
At han skal see Eder igjen,
I en bedre og saligere Tilstand.

¹⁾ Grundtvig var i de sidste Aar hans Kapellan og holdt Ligtalen over Rasmus Fenger, og deri skildrede han ham »som en af de Stille i Landet, hvis Øine ikke kan fordrage Uretfærdighed«, og til hans Jordefærd digtede Grundtvig Salmen: »Som Markens Blomst henviiser fage Alt, hvad af Jordisk Rod oprandt«.

Ogsaa Datteren Mette Elisabeth Fenger døde tidligt og efterlod sin Mand med en 16-aarig Søn og en 11-aarig Datter. Fra 22. Maj 1847 til sin Død sad Frederik Hjort Enkemand.

^{236.} *Andreas Hjort*, f. 18. Oktober 1830. (Omtales nedenfor).

^{237.} *Marie Sophie Hjort*, f. 25. Februar 1836 i Kjøbenhavn, døbt 8. Maj i Trinitatis Kirke. Faddere: »Fru Christensen, Frøken (Charlotte) Hjort, Christensen, Bankdirektør, og Faderen«. Hun lever nu i Kjøbenhavn.

^{236.} *Andreas Hjort*, f. 18. Oktober 1830 i Kjøbenhavn, døbt 8. Maj 1831 i Helligaands Kirke. Faddere vare: »Forældrene, Jomfru Nicoline Christensen og Grosserer Christensen, begge fra Christianshavn«. Blev kun 5½ Aar gammel sat i Blegdamskolen, hvorfra han 1839 kom ind i Borgerdydskolen paa Christianshavn og gik nogle Aar efter over i Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, hvorfra han blev Student 1847 og tog Aaret efter anden Eksamen med Laud; studerede nu Jura i 4 Aar, men da han mente ikke

at egne sig til Studeringer og ej havde Lyst til Embedsvejen, tog han, efter at have aftjent sin Værnepligt ved Fodfolket i Rendsborg, ud at lære Landvæsen fra 1854 til 1856 paa Hovedgaarden Kastrup ved Fuglebjerg og derefter et Aar paa Jægersborg Slotsgaard; lærte saa Gartneri til 1860 hos den bekendte Gartner Mathiesen i Korsør, hørte

Mette Christina Laursdatter.

En ubekendt Fenger¹⁾.

atter i 2 Aar paa Forelæsningerne ved Kjøbenhavns Universitet og købte i April 1862 en lille Gaard (14 Tdr. Land, 1½ Td. Hartkorn) i Vemmeløv mellem Korsør og Slagelse, som han drev med stor Interesse til sin Død 16. Februar 1887. I mange Aar har Hjort ført en interessant og omhyggelig Dagbog, væsentlig omhandlende Land- og Havebrug. Han var begavet med en udmærket god Forstand og mange Interesser samt en sjælden god Hukommelse, der fra Barndommens Tid og senere havde udviklet sig hos ham til en sjælden Grad af Fuldkommenhed, der beundredes af alle, som kjendte ham.

Andreas Hjort indgik 18. Juni 1862 Ægteskab i Taarnborg Kirke med *Ane Marie Andersen*, f. 15. Septbr. 1833, ældste Datter af Gaardejer i Halseby ved Korsør Anders Hansen²⁾, f. i Heininge

¹⁾ Er afbildet her efter et Maleri hos Udgiveren for om muligt at faa oplyst, hvem det er. Jeg antager ham nærmest for at være Broder eller Farbroder til Nicolaj Ernst F.

²⁾ Han ejede et gammelt Sølvkrus, der havde været i Familien ca. 250 Aar, og alle Ejernes Navne skal være indgraverede i det. Oven paa Laaget fandtes 2 Skibsankre (det skal være givet i Brudegave af en Søkkaptajn) med Aarstallet 1651 og indgraveret »Mit Haab til Gud alene«.

Dette Billede af *Peter Fenger* og *Else Brock* med deres dalevende Børn er en Gjengivelse efter et Maleri, som tilhører Professor, Stadsarkitekt Fenger i Kjøbenhavn.

27. November 1802, d. 22. November 1880 (Søn af Sognefoged Hans Jensen i Heininge og Ane Marie¹⁾ fra Skovsø Mølle), og Kirsten Christensdatter, f. ved Fastelavn 1810, d. 21. Maj 1876 (Datter af Gmd. Christen Nielsen (f. i Tøjerup) paa Vaarby Mark i Vemmeløv Sogn). Ane Marie Andersen og Andreas Hjort har 4 Børn, og efter sin Mands Død driver hun selv sit lille Landbrug til den Dag i Dag.

^{238.} *Frederik Hjort*, f. 15. Juli 1863; efter Undervisning i Almueskolen kom han ud at lære Landvæsen paa forskellige Gaarde, sidst under det Classenske Fideikommis paa Næsgaard paa Falster, hvorfra han afgik 27. April 1883 og erholdt ved Eksamen 1. Karakter med Udmærkelse, blev umiddelbart derefter antagen som Forvalter, først paa Marienborg paa Møen, senere paa Boderup, Hesselagergaard og Daurup, indtil han 13. Februar 1891 købte Avlsgaarden Baagegaard ved Tommerup St. (130 Tdr. Ld., 12½ Td. Hartkorn). Ved Siden af sin daglige Gjærning har Hjort til Tider syslet lidt med Personalhistorie, har saaledes udgivet »Peter Gierløfs Efterkommere« 1889, »Slægten Thurah gennem 300 Aar« 1894, »Baagegaard i ældre og nyere Tid« 1896 og »Gamle Næsgaardianere« 1899, der blev udgivet i Anledning af den Classenske Agerbrugsskoles 100-aarige Jubilæum. Sin Interesse for Agrarsagen har Hjort lagt for Dagen ved Afholdelsen af en Del Foredrag i forskellige Egne af Landet om denne Sag, ligesom han i 1897 var med til at starte »Agrardagbladet« og senere i 1898 og 1901 paa Opfordring stillede sig til Valg til Folkethinget, henholdsvis i Hurup og Frederiksværk paa et ret udpræget agrarisk Standpunkt, idet han i den Politik, som da blev ført af Venstre og Højre, ikke kunde øjne væsentlig andet Maal end Kampen om Magten, medens han i Agerbevægelsen saa Kærnen, hvorfra Fremtidens Politik nødvendig vilde fremspire og bære den sande, folkelige og konservative Frugt til Velsignelse for hele det danske Samfund; men Hjort opnaede ikke Valg, lige saa lidt som nogen af de andre Agrarkandidater.

Hjort er Formand for »Den landøkonomiske Forskudsforening for den vestlige Del af Odense Amt« fra 1898, Formand for »Foreningen Tommerup og Omegn« fra dens Oprettelse, blev tillige i Aaret 1902 valgt ind i et Udvalg for Opførelsen af en ny Kirke ved Tommerup Station, er Medlem af Bestyrelsen for »Foreningen til Fremme af Landbrugets Udførsel«.

Den 25. April 1891 indgik Frederik Hjort Ægteskab med *Anna Marie Cathrine de Thurah*, f. 8. September 1864 i Kjøbenhavn (en Datter af forh. Folkethingsmand for Møen, senere Sognepræst i Hesselager Christian Henrik de Thurah, f. 9. Juli

¹⁾ Hun skal være af en Familie Stampe. Skovsø Mølle ses at være bortskjodet 21. November 1785 af *Anna Marie Nielsdatter Tarum*, Poul Bisserrups Enke, til Jens Povel Grejsen.

1830, d. 16. November 1898, og Thora Marie Frederikke Andersen¹⁾, f. 7. Juni 1836). Hun nedstammer i lige Linie fra den Christian Henrik de Thurah, der 22. April 1773 blev optagen i *den danske Adelsstand*, efter at hans to Farbrødre, Diderik og Laurits de Thurah²⁾, der 14. Oktober 1740 vare blevne adlede, ikke efterlod sig mandligt Afkom. De skulde som danske Adelsmænd for dem og deres Efterkommere bære Navnet *de Thurah* og føre hosstaaende Vaaben og Skjoldmærke. Røgelsekarrene hentyde til Navnet Thura, der er Flertallet af det latinske Ord »*thus*«, ɔ: Røgelse, medens Morianhovederne er »de With'ernes« Vaaben, en bekjendt hollandsk Familie, hvorfra deres Moder stammede. Det lille Hjærteskjold i Midten hentyder til de to Brøders Livsstilling, Skibsbygmester og Hofbygmester.

Anna Marie Cathrine de Thurah og Frederik Hjort har følgende 6 Børn:

239. *Andreas Christian Hjort*, f. 10. April 1892 paa Baagegaard og døbt 16. Juni s. A. i Tommerup Kirke. Efter at have gaaet i Forberedelsesskolen fra sit 6. Aar kom han 19. August 1903 i Kathedralskolen i Odense.

240. *Ebba Marie Elisabeth Hjort*, f. 29. Juni 1895 i Hesselager, d. 4. Juli 1895 og begravet i Hesselager.

241. *Johan Helge Hjort*, f. 19. Juni 1897 paa Baagegaard, d. 30. Juni 1897, begravet i Tommerup.

242. *Ragna Valborg Hjort*, f. 4. Maj 1899 paa Baagegaard og døbt 25. Juni 1899 i Tommerup Kirke.

243. *Kay Fritjof Hjort*, f. 25. September 1900, hjemmedøbt s. D. paa Baagegaard, d. 4. Marts 1902, begravet i Tommerup.

244. *Helga Aagot Hjort*, f. 5. Oktober 1903, hjemmedøbt 11. Oktober og død 26. Oktober 1903, begravet i Tommerup.

245. *Anders Hjort*, f. 13. August 1865 i Vemmeløv. Efter Undervisning i Almueskolen kom han ud at lære Landvæsen paa forskellige Gaarde og gennemgik 1883 et Kursus paa Folkehøjskolen Hindholm og senere et Landbrugskursus paa Tune, var derefter en Tid Forvalter paa Søgaard paa Langeland og bestyrede efter Faderens Død Gaarden for Moderen, indtil han 4. Marts 1891 købte Avlsgaarden Kildegaard (85 Tdr. Ld., 11½ Td. Hartkorn) i Stillinge Sogn, Nord for Slagelse. En Ejendom, som Hjort i de 13 Aar, han har ejet den, har faaet arbejdet op til en sjælden Grad af økonomisk Kultur, skjønt han i flere Aar kun har haft et yderst lille Kvæghold. Endvidere købte han 31. Oktober 1901 St. Ellegaard i Husum ved Kjøbenhavn (55 Tdr. Ld.), en i højeste Grad forsømt Ejendom, som han alt har faaet i god Orden.

¹⁾ Hun er en Datter af Etatsraad og Ridder Andreas Christian Andersen, Chatot- og Hof-Kasserer hos Enkedronning Marie. f. 24. August 1801, d. 20. Oktober 1857, og Anna Marie Stoffel, f. 27. November 1805, d. 1875.

²⁾ De vare begge Sønner af Biskop i Ribe Laurits Thurah og Helene Catharina de With. ¹⁾ der paa Mødrenes Side nedstammede fra den gamle, danske, adelige Familie *Mul*.

Anders Hjort ægtede 2. December 1892 *Ane Marie Jørgensen*, f. 7. November 1868 i Hallenslev, Datter af Gaardejer Christen Jørgensen¹⁾, f. 20. Oktober 1835 i Øster Stillinge, og Ane Margrethe Jensdatter, f. 18. Juli 1830 (Datter af Fæster paa Langebjerggaard under Valdbygaard Jens Pedersen, f. 29. Februar 1798, og Sidse Rasmusdatter, f. 5. December 1803).

Ane Marie Jørgensen og Anders Hjort har følgende 6 Børn.

246. *Andreas Hjort*, f. 8. August 1893 paa Kildegaard, d. 17. Oktober 1893, begravet i Stillinge.

247. *Marie Hjort*, f. 14. August 1894 paa Kildegaard.

248. *Christian Hjort*, f. 20. Januar 1896 s. S.

249. *Laurits Hjort*, f. 5. August 1897 s. S.

250. *Johanne Hjort*, f. 30. Oktober 1898 paa Kildegaard, d. 15. Marts 1899, begravet i Stillinge.

251. *Jenny Hjort*, f. 4. Marts 1901 paa Kildegaard.

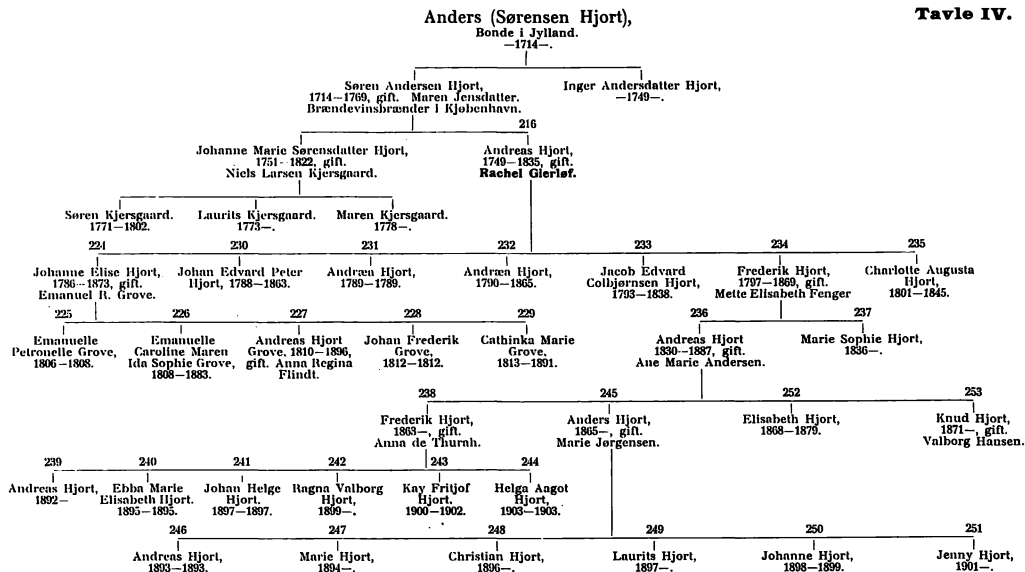
252. *Elisabeth Hjort*, f. 28. Juli 1868 i Vemmeløv, hvor hun ogsaa døde 19. Oktober 1879, begravet i Vemmeløv.

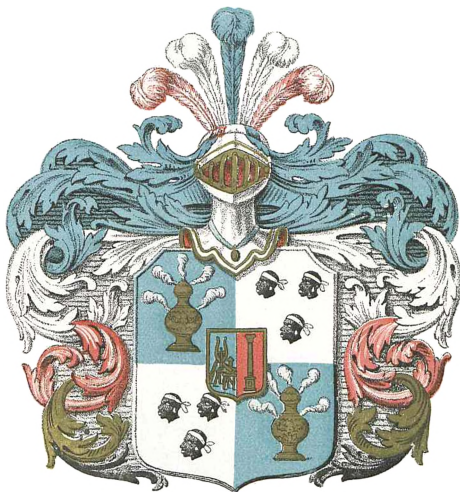
253. *Knud Hjort*, f. 13. Februar 1871 i Vemmeløv; gik først i Almueskolen og senere i Realskolen i Slagelse, indtil han 1. Maj 1887 blev Elev paa den Classenske Agerbrugsskole paa Næsgaard paa Falster, hvorfra han 26. April 1889 tog Eksamen med 1. Karakter. Derefter var Hjort i nogle Aar Forvalter, først paa Fuglsang paa Lolland og senere paa Liselund paa Falster, ligesom han ogsaa i nogle Aar bestyrede Moderens Gaard, indtil han 25. Februar 1897 købte Avlsgaarden Gammelrand ved Svebølle (250 Tdr. Ld., 13 Tdr. Hartkorn), som i nogle Aar havde været ejet af den danske Landmandsbank. Denne store, ejendommelige Gaard har en fuldstændig jydsk Natur under Ø-Forhold, der gjør, at den kræver den største Agtpaagivenhed og Paapassenhed af sin Mand, en Opgave, som de fleste under Nutidens vanskelige Landbrugsforhold vilde snuble over, men Knud Hjort synes at kunde magte Sagen.

Han giftede sig 4. Februar 1904 med *Valborg Gjertrud Johanne Hansen*, f. 16. Marts 1876 paa Eskelund i Højen Sogn ved Vejle, som ejedes af Faderen Niels Julius Hansen, f. 4. August 1829, Moderen hed Samueline Dorothea Kjems, f. 28. September 1834, d. 1. Januar 188 .

¹⁾ Faderen Jørgen Pedersen, Fæstegaardmand, og Moderen Ane Christensdatter.

Table IV.

Slægten de Thurah's Vaaben og Skjoldmærke.

